

SZEMLE.

Jogalkotás.

Az egyenesadókra vonatkozó törvényes rendelkezések hivatalos összeállítása. A m. kir. Pénzügyminiszter a szanálási törvényben kapott felhatalmazásokra való hivatkozással f. évi május hó elején közzétette a földadóra, a házadóra, a keresetiadóra, a társulatiadóra és a jövedelem- és vagyonadóra nézve érvényben levő törvényes rendelkezéseket úgynevezett hivatalos összeállításokban. (H. Ö.) Ezekben az összeállításokban egyrészt bennefoglaltatnak azok az új rendelkezések, amelyeket a szanálási törvény és az annak alapján kiadott rendeletek részletesen megállapítanak, valamint azok a szanálási törvényben nem foglalt rendelkezések is, amelyek a kivételes eljárás egyszerűsítése és gyorsítása, valamint a bevételek fokozása érdekében a Pénzügyminiszter ur vélekedése szerint szükségeseknek mutatkoznak, másrészt elhagyattak ezen hivatalos összeállításokból azok a rendelkezések, amelyek a viszonyok változása folytán elavultak, alkalmazhatóságukat elvesztették, vagy feleslegessé váltak.

A hivatalos összeállítások kibocsátását igen szerencsés kormányzati intézkedésnek tekintjük. Az adóügyi szabályok a legkülönbözőbb természetű és a legkülönbözőbb időpontokban megjelent jogforrásokban tartalmaztattak és szinte lehetetlen volt eleddig azoknak áttekintése. A hivatalos összeállítások már most egységesen és pragmatikus sorrendben hozzák az adójogi rendelkezéseket, ezzel lehetővé tévén azoknak áttekintését és helyes alkalmazását.

A hivatalos összeállítások egy kísérő rendelettel, mondhatnók, úgynevezett „Mantelnote“-val jelentek meg, amely tartalmazza kibocsátásuknak jogalapját. Az ezen 4000. Pm/1924. számú rendeletben idézett törvényszakaszok azonban önmagukban nem adnak elégséges jogalapot a hivatalos összeállításokban tartalmazott minden szabály törvényességének fundálására.

A 4000. Pm/1924. számú rendelet által hivatkozott második szakasza a szanálási törvénynek t. i. csak arra ad felhatalmazást a kormánynak, hogy a szanálási törvényben és a törvény kiegészítő részeként a törvényhez csatolt melléletekben részletezett intézkedéseket tehesse meg, illetve fogadtathassa rendeletileg. E szakasz azonban nem ad felhatalmazást arra, hogy ezen kereteken túlmenőleg a szanálási törvénybe fel nem vett módosítások is keresztülvezetessenek és hogy másrészt elhagyassanak a pénzügyminiszter ur által elavultaknak, alkalmazhatatlanoknak és feleslegeseknek minősített intézkedések.

Ama felhatalmazás, mely a kormánynak a szanálási törvényen tulmenő intézkedésekre, — ugyszólván mindenre, — megadja a hatalmat, a szanálási törvény 4. §-ában foglaltatik. Ezen 4. §. felhatalmazza a kormányt, hogy amennyiben a szanálási törvény végrehajtása során az tűnnék ki, hogy az abban kilátásba vett intézkedések nem elegendők arra, hogy az államháztartásnak egyensulya elérhessék, pótlólag megteheszen minden intézkedést, akár a kiadások apasztása, akár a bevételek fokozása, akár mindkettő útján oly mérvig és oly módon, mint az szükséges ahhoz, hogy a jelzett cél eléressék, — anélkül, hogy a kormánynak a szükséges intézkedések miatt előzetesen a törvényhozáshoz kelljen fordulnia. — Ezen felhatalmazási szakaszra a 4000. Pm/1924. számú rendelet nem hivatkozik; noha ez az egyedüli jogalapja a hivatalos összeállításokban foglalt azon rendelkezések törvényességének, amelyek nem tartalmaztatnak magában a szanálási törvényben és illetőleg más hatályban levő törvényekben. Megjegyezzük egyébként, hogy ezen felhatalmazási szakasz, bármily széleskörű is, mégis a magyar alkotmányjognak alapvető szabályai értelmében megszorítólag értelmezendő. Tehát csak oly rendeleti intézkedések ismerhetők el törvényeseknek, amelyek egészen világosan szükségesek voltak ahhoz, hogy az államháztartás egyensulya akár a kiadások apasztása, akár a bevételek fokozása útján elérhessék.

A hivatalos összeállításoknak materiális tartalmára részletesen akkor kívánunk majd visszatérni, amikor a munkában levő új végrehajtási utasítások is megjelentek már és így az egész jogszabályanyag egységesen áll majd előttünk. Ez alkalommal csak néhány kimagaslóan lényeges pontra kívánjuk felhívni a figyelmet:

1. A társulati adó alanyai közül már kihagyattak a kereseti és betéti társaságok és azok a kereseti adó alá vonattak.
2. A társulati adó alanyai közül kihagyattak továbbá az alkalmi egyesülések is.
3. A felújítási tartalékalap adómentes dotálhatása megszűnik és csak átmenetileg marad egyelőre a mérlegvalódiság alapján való adóztatásig, vagyis az 1926. évig érvényben.

Azok a vállalatok, amelyek üzleti évüket június hó 30-a előtt zárják, az 1925. évre az 1923/24. és 1924/25. üzleti évek együttes eredménye alapján fognak adózni és kötelesek az 1924/25. üzleti évről pótlólag bevallást adni. *Dr. Gl. A.*

A H. Ö.-nak minden rendelkezését törvényesnek tartjuk. Ezeket a rendeleteket a pénzügyminiszter a nemzetgyűlés 33-as bizottsága elé terjesztette, ezen bizottság a rendeleteket megtárgyalta, tehát azok az 1924 : IV. t.-c. 5. §-a értelmében törvényerejűek. A cikkirő az 1924 : IV. t.-c. 4. §-ára való hivatkozásánál figyelmen kívül hagyta az 5. §. 3. bekezdését. *L.*